Begroting 2027

Algemene beschouwingen, eerste termijn van de fractie D66 Assen

Voorzitter,

We zijn als raad en college aardig op gang en de samenwerking is prettig te noemen.

Ook onze fractie komt op stoom: u mag van ons optimisme, denk- en daadkracht verwachten. Onze constructieve insteek maakt niet dat we vrij zijn van een kritische houding, júist als het om de rechten en belangen van onze inwoners gaat. We zijn geen dwarsliggers maar wel scherp op het proces, uitvoerbaarheid en de menselijke maat.

Op 2 juli vergeleken we het coalitieakkoord met de Drentse Fiets4daagse: een rustig tempo en veel moois onderweg. We zeiden toen dat we graag in het peloton meerijden. Dat doen we, maar willen soms ook demarreren.

We bewaken de waardigheid van het individu, zijn wars van het aanwijzen van zondebokken en willen eerlijk zijn over schaarste. We willen komen tot oplossingen die inwoners, ondernemers en organisaties écht helpen.

We zijn blij met de inzet op onderwijs: Assen wil een bruisende studentenstad worden voor mbo en hbo. Het laat onderwijsinstellingen elkaar versterken. Ook waardering voor de inzet op basisvaardigheden: het aanpakken van laaggeletterdheid is dé basis voor kansengelijkheid.

Vandaag ligt de eerste échte etappe voor ons: de begroting 2027. Dank aan het college en de organisatie.

De hele rit

Op 2 juli vroegen wij dit college (dat bij aanvang stabiliteit en continuïteit beoogde) om bij deze begroting concrete financiële keuzes te presenteren voor de hele bestuursperiode. Die keuzes liggen er nog niet. Na 2027 staan er forse tekorten maar het besparingsplan komt pas bij de Kaderbrief 2028.

D66 wil in juni niet voor een voldongen feit staan. We vragen het college daarom de raad in het eerste kwartaal van 2027 besparingsvarianten voor te leggen. Dan kunnen we sámen kiezen.

We hebben nu al wat zorgen.

Zo is er nu € 1,5 miljoen ingevuld van de beoogde € 4 miljoen die het college op de organisatie wil besparen. Belofte hierbij is dat het geen taken laat vervallen en geen effect zal hebben op de dienstverlening. Hoe schrapt het college bijna tien formatieplaatsen zonder dat er taken krimpen of inwoners er iets van merken?

De begroting rekent vanaf 2029 op een flinke besparing met Buurtkracht, maar het KPMG-rapport waarschuwt dat die veel lager kan uitvallen. Het risico in de begroting staat echter op nul en het college zegt dat het dit nog niet kan bepalen. Iets wat je niet kunt bepalen is niet nul. Zeker niet met de juridische risico's die het college toch al neemt. Neem dat risico op! Juist omdat we later mogelijk onderdelen moeten terugdraaien en wellicht nóg duurder uit zijn.

Wonen

Het college wil naar 750 woningen per jaar. Deze iconische doelstelling steunen wij van harte. We zien mooie plannen voor Kloosterveen en Stadskwartier. Wij zien nog aanvullende kansen, zoals optoppen, woningen splitsen en collectieve woonvormen. De begroting noemt er een aantal, maar zonder geld of planning.

We hopen op eenzelfde iconische inzet van het college als andere partijen initiatieven nemen, zoals er recent ideeën zijn gepresenteerd rond Winkelcentrum Nobellaan. We zien graag dat we als gemeente uitgedaagd worden door inwoners, organisaties en bedrijven, als ze betere plannen hebben dan de onze.

Verkeersveiligheid

In fietsstad Assen missen we voor komende jaren ambitie en plannen voor de verkeersveiligheid van de meest kwetsbare verkeersdeelnemers, terwijl onze fietsende portefeuillehouder er eerder nog een twinkeling van in de ogen kreeg.

Terwijl alle hens aan dek zijn om de financiën binnen de bandbreedte te houden, is het de vraag of er nog wel ruimte wordt gevonden voor positieve ontwikkelingen op dit vlak.

Bij het eerdere zebrapadendebat beloofde het college te werken aan een voorstel voor veilige schoolomgevingen. We lezen in de beantwoording dat dit voorstel komend voorjaar komt. Dat waarderen wij.

Samen in de buurt

D66 gelooft in de kracht van inwoners die zelf de schouders eronder zetten. In elke wijk zijn mensen die een buurtfeest organiseren, even bij de buurman aanbellen of een speelplek opknappen. Ook het college rekent daarop: Buurtkracht gaat uit van wat inwoners, hun netwerk en de buurt zelf kunnen.

Niet alles laat zich per wijk organiseren. Een deel van de maatschappelijke organisaties werkt buurtoverstijgend voor een specifieke doelgroep. We zijn blij te lezen dat het college heeft aangegeven dat deze subsidies blijven bestaan.

Een aantal initiatieven die in Buurtkracht opgaan, krijgen voor maar twee jaar geld. Daarna kúnnen ze worden voortgezet… maar ook beëindigd: een beslissing die bij Buurtkracht wordt gelegd. Hoe houden we als raad sturing op dergelijke maatschappelijk relevante beslissingen?

Buurtkracht wil preventie en gezondheid in de wijk versterken, maar sport en bewegen worden in de inkoopstrategie niet genoemd, terwijl ze juist bewezen preventief werken. Hoe zorgt het college dat de preventieve rol van sport niet uit beeld raakt nu het sociaal domein naar één organisatie gaat?

Assen noemt zich sportstad. Binnensportaccommodaties zitten vol en worden vooral op het onderwijs afgestemd. We vragen het college bij de vervanging van De Timp de behoefte van de sportverenigingen zwaar mee te wegen en te begroten.

Ruimte voor ondernemers

We waarderen het verbeterplan voor de dienstverlening aan ondernemers. Ruimte geven gaat ook over regels. In de vorige periode zetten wij ons al in voor ruimere openingstijden. In de raad is brede steun om ondernemers de ruimte te geven. Laten we het concreet maken: laat ondernemers zelf kiezen wanneer zij opengaan.

Maak ruimte voor de ondernemer die privé of prikkelvrij winkelen wil aanbieden. Geef de supermarkt een eerlijke concurrentiepositie, zodat minder Assenaren naar Rolde, Vries of Borger hoeven. Het mooie van dit voorstel is dat dit niets kost en er lijkt zich een breed draagvlak af te tekenen. Dus: aan de slag! Is het college bereid de regels voor openingstijden te versoepelen?

Tot slot

Voorzitter, deze begroting bereidt de eerste etappe goed voor. Laat ons ook de route daarna zien, met plannen en cijfers waar de raad op kan sturen en met ruimte voor inwoners, buurten en ondernemers.

In 2034 komt het WK wielrennen naar Drenthe en Groningen, met tijdritten op het TT Circuit. In een tijdrit rijdt niemand in je wiel, moet je de hele route kennen en je krachten goed verdelen. Dat vragen wij ook van dit college, voor de hele rit tot 2030.

Wij denken graag mee en zien graag de roep van de coalitiepartijen om samenwerking met de héle raad terug. Zij zagen het al: een tijdrit win je nooit alleen; ook daar heb je de hele ploeg voor nodig!

Dank u wel.